

ærede Indenrigsminister. Jeg tror, at der ved hans Budget og ved Indenrigsministeriets Virksomhed i det Hele kan gøres meget Mere for Landbruget, for Fiskeriet og Industrien, end der nu gøres, skjøndt man ikke maa lukke Dinene for, at der med Hensyn til det store Landbrug og ogsaa med Hensyn til Industrien er en ret god Væxt paa selve Budgettet. Ikke at jeg skulde mene, at denne Væxt er for stor, tværtimod jeg giver min Tilslutning til det, som ærede Talere have omtalt, at der vistnok ogsaa for det større Landbrugs Bedkommende, og jeg vil tilføje ogsaa for Industriens Bedkommende endnu er Meget at udføre; vi blive vel i saa Henseende aldrig fuldt færdige. Men jeg maa dog erkende, at der for Industriens Bedkommende er gjort ikke saa Lidt. Naar jeg ser hen til, hvad der nu udrebes til den tekniske Skole, og at der iaar er forlangt Penge til en stor Nybygning til den tekniske Skole, saa kan det ikke negtes, at der ikke gøres saa Lidt. Det undrer mig derimod, at der er en anden Side, som ligger saa ganske braf, det er Handelen, og navnlig da, at der ikke gøres Noget for de unge Handlende. Ligesaa vel som der gøres Meget for Haandværkslærlinge og deres Uddannelse, tror jeg, at der er Grund til at gøre Noget for de unge Handlende. Det kan ikke være os ubekendt, at der kommer Mange til Handelen, som have nydt en temmelig tarvelig Almueffoleundervisning, og det kan heller ikke negtes, at de unge Handlende ere udfatte for større Fristelser end Haandværkslærlingerne; thi det er vel en anerkjendt Kjendsgjerning, at efter det legemlige Arbejde er Fristelsen mindre end efter et, om end ikke ledigt, saa dog mindre legemligt Arbejde. Jeg tror, at det for de unge Handlendes Bedkommende vilde være en sand Velgjerning, om der ogsaa blev gjort Noget til den Side. At det har stor Betydning for Folkets Udvikling og ogsaa for Landbruget, i hvis Hænder Handelen er, behøver jeg ikke at omtale, og at det ogsaa har stor Betydning for Sædeligheden er afgjort. Der har været indgivet et eneste Andragende derom — det er i alt Fald det eneste, jeg i Diebliffet mindes — fra en Mand om Velsen af Tilskud til en privat Handelskole. Det ene Ministerium viste det hen til det andet, og derfra vistnes det tilbage igjen, saa der kom Intet ud af den Ting. Muligvis var det ogsaa for smaat anlagt, og der var maaske Intet at gøre ad den Vej, der kunde maaske ogsaa ønskes en anden Organisation; der blev i alt Fald ikke gjort Noget. Jeg vil derfor henstille til den ærede Indenrigsminister og til Andre, som tænke over den Sag, om der ikke var Udskilligt at organisere og udrette, for at faae en dygtigere, paalideligere og mere sædelig Handelsstand, hvormed jeg dog ikke skal faste nogen Beskyldning ud imod den, som vi nu have, end-

skjøndt man jo veed, hvilke Svindelforetagender og Bedragerier der ogsaa har fundet Sted fra den Side. Jeg tror nok, at det vilde være gaanligt og formaalskjenligt, om Staten tog sig ligesaa meget af denne Side gennem de unge Lærlinges Uddannelse, som den nu tager sig af Industrien. — Men det er dog navnlig det mindre Landbrug, som jeg særlig vil henlede Opmærksomheden paa, og naar man ser paa, hvad der ydes dertil, er det umægtelig ikke Meget, der ydes; til Præmier for ypperlig Dyrkning af Husmandslobder 20,000 Kr., til Skoler, hvormed er forbundet Mønterdyrkning af en Huslob, 3000 Kr. — det er ikke store Summer. Nu vil man maaske sige, at hvad der gøres for de større Landbrug, ogsaa paa en Maade kommer de smaa til gode, og jeg skal ikke benegte, at det kan komme dem til gode indirekte og maaske ogsaa direkte, men for de smaa Landbrugs Interesse er der paa hele § 19 rettet forholdsvis meget liben Opmærksomhed. Jeg er naturligvis taknemlig for, at Indenrigsministeren er fremkommen med Lovforslaget om de to Kreditkasser. Da vi senere komme tilbage til denne Sag, skal jeg ikke nu udtale mig om dette Forslag, men med dets Grundprincip er jeg nogenlunde tilfreds. Undtager jeg dette lille Lovforslag, og hvad der er gjort for Markedet i Lunderskov, hvor den ærede Minister har handlet med en saa prisværdig Raffhed, kan jeg egentlig ikke se, at der hveksen for det større eller mindre Landbrug er tilfjet noget Betydeligt. Hvad er det nemlig, de smaa Landbrugere trænge til? (Kofod: Penge!) Det ærede Medlem siger: Penge, men det er lige saa meget Driftighed og Oplysning; naturligvis trænge de ogsaa til Penge, uden Al og Mad er Helten Ingenting, det veed det ærede Medlem fra Bornholm (Kofod) nok. Det ærede Medlem afsøp mig, og derfor tillader jeg mig denne lille Henvendelse til ham. De trænge altsaa baade til Dygtighed og Penge, og denne Dygtighed maa navnlig erhverves gennem Skoler for de smaa Landbrugere. 3,000 Kr. dertil er en forbausende lille Sum, og den Bevilling, som navnlig paa Foranledning af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) blev indsat til at støtte de smaa Landbrugere, ses at være forvunden af Finantslovsforslaget. Jeg kan vel tænke, at de 1,000 Kr., som foresloges til at tage under Overveielse, hvad der kan gøres for at hjælpe de mindre Landbrugere til billige Laan, ikke behøves iaar, skjøndt man jo slet ikke har set noget Udbytte af de 1,000 Kr., men det kommer vel. Vel tillægger jeg Lovforslaget om Kreditkasserne en ikke ringe Betydning, men der trænges vistnok lige saa meget til Driftslaan. Det er en meget vigtig Side af Sagen, som Arbejdscommissionen har draget frem, idet den har fillet et Slags Forslag om Driftslaan, som man trænger lige saa meget til som til Prioritetslaan. Altsaa personlig Dug-